

Cikkismertetés: A társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek hatása az önértékelt egészségre: Szisztematikus szakirodalmi áttekintés az anyagi, pszichoszociális és magatartásbeli tényezők relatív szerepét illetően

Article review: Explaining socioeconomic inequalities in self-rated health: a systematic review of the relative contribution of material, psychosocial and behavioural factors

Ismertető: Csizmadia Péter ✉
Nemzeti Népegészségügyi Központ

Ismertetett cikk: Moor, Irene, Jacob Spallek, and Matthias Richter. "Explaining socioeconomic inequalities in self-rated health: a systematic review of the relative contribution of material, psychosocial and behavioural factors." *J Epidemiol Community Health* 71, no. 6 (2017): 565-575.
doi:10.1136/jech-2016-2075899

Beküldve: 2019. 02. 01.
doi: 10.24365/ef.v60i1.418

Kulcsszavak: egészségegyenlőtlenségek

Keywords: health inequalities

A szemlézett cikk azt vizsgálja, hogy az egészségügyi, társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket mennyiben befolyásolják az anyagi, (pl. foglalkoztatottság, jövedelem) pszichoszociális (pl. társadalmi tőke) és az egészségmagatartás tényezői. A szisztematikus irodalom-elemzés célja az volt, hogy összefoglalja az empirikus vizsgálatokból rendelkezésre álló bizonyítékokat, és elemezze az említett tényezők relatív hozzájárulását az önértékelt egészségi állapot terén mutatkozó egyenlőtlenségek magyarázatához.

A vizsgálatot a PRISMA irányelveinek megfelelően végezték. A szakirodalmi keresést a PubMed és a Web of Science (1996–2016) elektronikus adatbázisaiban, valamint a kiválasztott cikkek hivatkozásainak szűrésével végezték.

Az elemzések azt mutatták, hogy az anyagi, pszichoszociális tényezők és az egészségmagatartás egyaránt a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket magyarázó változó az önértékelt egészség

tekintetében. A legnagyobb mértékben az anyagi tényezők járultak hozzá az önértékelt egészségi állapotbeli különbségekhez, a nagyobb független (közvetlen) hatásuk és további megosztott (közvetett) hatásuk (pszichoszociális és viselkedési tényezők) révén. Ezek az eredmények nagymértékben függetlenek az életkortól, a nemtől és a társadalmi-gazdasági helyzettől.

A bemutatott bizonyítékok felhasználhatók a politikai döntéshozók számára a megelőzés és egészségfejlesztés szempontú prioritások meghatározásához és igazolásához. Az eredmények azt mutatják, hogy az egészségi állapotban tapasztalható társadalmi egyenlőtlenségek kezelésében több tényező is fontos szerepet játszik. Az egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló stratégiáknak az anyagi/strukturális életkörülményekre kell összpontosítaniuk, mivel ezek alakítják a pszichoszociális erőforrásokat és az egészségmagatartást.

TANULSÁGOK A HAZAI SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

Az egészséggyenlőtlenségek és következményeik annak ellenére, hogy komoly erőfeszítések történtek a csökkentésükre, továbbra is fennállnak. Lényegi változást csak radikálisabb újraelosztással lehet elérni, illetve a személyes, pszichoszociális és kulturális tényezők közvetlen befolyásolásával.